

У Белграді відбувся круглий стіл про гоніння на Православ'я на пострадянському просторі

Служба комунікації ВЗЦЗ, 08.06.2025. У Російському центрі науки та культури у Белграді (Сербія) 6 червня 2025 року відбувся круглий стіл «Про гоніння на канонічне православ'я в Україні та інших країнах пострадянського простору».

Захід був організований з ініціативи Російської асоціації захисту релігійної свободи та Синодального відділу із взаємин Церкви з суспільством та ЗМІ за підтримки Росспівробітництва, повідомляє сайт ОВЦОіСМІ.

У дискусії взяли участь: вікарій Святішого Патріарха Сербського єпископ Липлянський Досифей; голова Російської асоціації захисту релігійної свободи, заступник директора Інституту етнології та антропології РАН С.А. Мельніков; керівник Представництва Росспівробітництва у Сербії, директор Російського центру науки та культури у Белграді Є.А. Баранов; заступник голови Синодального відділу із взаємин Церкви із суспільством та ЗМІ Руської Православної Церкви, заступник голови

Ради Російської асоціації захисту релігійної свободи В.В. Кіпшидзе; настоятель Подвір'я Руської Православної Церкви у Белграді протоієрей Віталій Тарас'єв; професор Православного богословського факультету імені святого Василя Острозького Університету Східного Сараєва протоієрей Дарко Ріст Джого (Сербська Православна Церква).

Основну доповідь з презентацією, в якій було детально висвітлено дискримінаційні політичні рішення та приклади утисків православних віруючих в Україні, Латвії, Литві, Молдові та Естонії, представив С.А. Мельніков. Підсумовуючи представлений огляд, доповідач зазначив, що «головним мотивом, за яким приймаються ці незаконні рішення влади, є національна та громадська безпека. Однак якщо ми відкриємо нормативні міжнародні правові документи – Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, європейську конвенцію про права людини – то побачимо, що громадська та національна безпека не є підставою для обмеження свободи совісті. Всі ці країни йдуть абсолютно беззаконним шляхом».

Єпископ Липлянський Досифей, у свою чергу, привітав учасників та зазначив, що захід проводиться у Белграді з благословення Святішого Патріарха Сербського Порфирія, який поставився до ініціативи з великою увагою. Ієрарх повідомив, що Сербська Православна Церква стежить за ситуацією в Україні та інших країнах, де православні брати і сестри зазнають гонінь, і висловлює їм свою підтримку.

В.В. Кіпшидзе у своєму виступі звернув увагу на багаторічне ігнорування частиною світової спільноти проблематики гонінь на віруючих. «Дуже важливо, що тема переслідувань Української Православної Церкви обговорюється у Сербії. Тому що ми бачимо дуже сумну тенденцію замовчувати численні переслідування православних віруючих в Україні. І тому дуже втішно, що сербська земля стала місцем, де можна відкрито та переконливо говорити про те, що відбувається в Україні», – сказав В.В. Кіпшидзе. На його думку, гоніння, що відбуваються сьогодні в Україні, нагадують ситуацію в 20-30-ті роки ХХ століття в Радянському Союзі, за винятком лише того, що поки що не відбуваються масові розстріли священнослужителів і підриви храмів, однак у всьому іншому українська влада копіює форми тиску на віруючих, які використовувалися в ті сумні роки. «Той масштаб гонінь, які розгорнуті в Україні, і той рівень суспільної реакції у світовому співтоваристві, а саме відсутність такої реакції належним чином і відповідно до тих масштабів, які розгорнуті, на жаль, є індикатором повного знецінення принципу захисту релігійної свободи», – зазначив виступаючий. За його словами, ця ситуація повністю зруйнувала авторитет західної правозахисної спільноти, яка ігнорувала гоніння на Українську Православну Церкву та становище віруючих в Україні. В.В. Кіпшидзе також зазначив, що «Українська Православна Церква є єдиним цілим з Руською Православною Церквою не в галузі політики та відносин з державною владою в тій чи іншій країні, а в галузі спільної духовної спадщини, яка однаково цінна, значуща та невід'ємна від життя російського, українського, білоруського, молдавського та інших народів.

Спроби знищити цю спадщину, які робляться задля миттєвих політичних міркувань, є ударом по всьому російському Православ'ю».

Протоієрей Віталій Тарас'єв зазначив, що політизоване ставлення до віруючих у низці слов'янських країн демонструє виражений намір знищити Православ'я як основу культури. За його словами, у сучасному світі Церква несе дипломатичну місію і має продовжувати говорити про проблеми, які створюють перешкоди гармонійним відносинам між релігійною спільнотою, державою та суспільством.

Протоієрей Дарко Ристов Джого провів паралелі між актуальною ситуацією у світі з епохою Другої світової війни, коли релігійна політика частини європейських держав була спрямована на утиск прав віруючих, створення поділів у релігійному середовищі та формування штучних юрисдикцій. На його думку, сьогодні в Україні та інших країнах реалізуються ті самі політичні технології.

Р.В. Калинчук поділився з учасниками заходу своїм досвідом виходу з-під дискримінаційної дії місцевої влади в Україні за причетність до Української Православної Церкви, а також повідомив про результати політики зі знищення канонічної Церкви, що проводиться в країні. Незважаючи на проведену в Україні Державною службою з питань етнополітики роботу та публічно представлену її керівництвом статистику про примусову передачу майже 2 тисяч храмів Української Православної Церкви у володіння так званої «ПЦУ», українські віруючі зберігають відданість канонічній Церкві та продовжують здійснювати богослужіння поза храмів. За його словами, вимоги влади України та інших країн щодо приведення церковних рішень у відповідність до світського законодавства є наочним прикладом порушення визнаного на міжнародному рівні принципу свободи совісті та віросповідання, оскільки канонічні рішення за своєю суттю не є юридичними і служать насамперед улаштуванню церковного життя. Експерт висловив думку, що неканонічні дії Константинопольського Патріархату йдуть у руслі політики попередньої президентської адміністрації США, яка мала намір взяти православну спільноту під свій повний контроль.

У заході також взяли участь експерти та представники ЗМІ з Росії та Сербії.

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/93331/>